

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/90/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6125268731
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:6125268731.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, zast. Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., IČO: 47 234 679, so sídlom 1.mája 173/11, 911 01 Trenčín, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D. C., o zaplatenie 1379,96 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 1323,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške
- 7,9 % ročne zo sumy 115,30 eur od 21.10.2024 do zaplatenia,
- 7,9 % ročne zo sumy 109,75 eur od 21.11.2024 do zaplatenia,
- 7,9 % ročne zo sumy 112,74 eur od 21.12.2024 do zaplatenia,
- 7,9 % ročne zo sumy 114,34 eur od 21.1.2025 do zaplatenia,
- 7,15 % ročne zo sumy 871,37 eur od 21.6.2025 do zaplatenia,
- a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 91,82 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca svoj nárok na zaplatenie sumy 1379,96 eur s príslušenstvom uplatnil titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 7407336480 zo dňa 22.7.2024 (ďalej len „Zmluva“). Žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1323,50 eur, ktorý sa zaviazala splácať v pravidelných 11 mesačných splátkach vo výške 134,66 eur, a to až do celkovej čiastky vo výške 1481,26 eur. Žalovaná žalobcovi uhradila 0 eur. Žalobca úver zosplatnil. K posúdeniu schopnosti žalovanej splácať úver uviedol, že cit: „Žalobca predkladá konajúcemu súdu listiny, z ktorých obsahu vyplýva, že žalobca posudzoval s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 7 ods. 1 a nasl. zákona č. 129/2010 Z. V rámci postupu v poskytovaní úveru napĺňa žalobca svoju zákonnú povinnosť preverovania bonity žalovaného dôsledným zisťovaním jeho kreditného skóre, ktoré zaisťuje oddelenie úverových rizík žalobcu. Týmto procesom je posudzovaná príjmová a výdavková stránka žalovaného a ďalej sa skúmajú informácie o premenných hodnotách žalovaného ako je vek, vzdelanie, zdroj príjmov, rodinný stav, počet detí, spôsob bývania a pod. Pre tento účel je využívaný štatistický model, ktorého výstupom je pravdepodobnosť dodržania úverových záväzkov zo strany žalovaného. Tento model je postavený na logickej regresii, kde sa jednotlivé dichotomické premenné opierajú o ďalšie. Pre každú produktovú líniu potom žalobca využíva odlišný model pre zistenie kreditného skóre žalovaného. Rovnako tak sú nastavené hodnoty minimálneho kreditného skóre, ktorého nedosiahnutím je posudzovaná žiadosť zamietnutá. Uvedené posudzovanie bonity na

základe parametrov vytvorených odbornými zamestnancami žalobcu vykonáva automatizovaný systém s výsledkom, ktorý predstavuje limit najvyššej mesačnej splátky. V rámci neho je overovaná schopnosť žalovaného splácať ďalšie finančné záväzky a hradiť nevyhnutné životné výdavky. Je zohľadňované rodinné postavenie žalovaného, najmä vyživovacia povinnosť, príjem partnera žalovaného, prípadne ďalšie skutočnosti. Pokiaľ z takto uvedených informácií vznikne pochybnosť o pravosti tvrdení žalovaného, pristupuje žalobca k žiadosti o predloženie potvrdenia o výške príjmu a výpisu z bankového účtu. Existenciu prípadných ďalších pochybností ohľadom bonity žalovaného minimalizuje žalobca kontrolou žalovaného v externých registroch. Využívané sú registre Sociálnej poisťovne pre overenie príjmu žalovaného a jeho zamestnávateľa, poprípade overenie poberania dôchodku a úverové registre NRKI s ktorých pomocou sa zhromažďujú informácie, ako je napr. existencia záväzkov, ich výška, historická platobná morálka žalovaného. Hodnotu informácií z týchto registrov je pritom potrebné považovať za významnú s ohľadom na skutočnosť, že poskytujú obraz o stave záväzkov u veľkého počtu veriteľov - dá sa povedať, že u prevažnej väčšiny relevantných inštitucionálnych veriteľov pôsobiach na trhu.“

2. Z dôvodu, že súdu sa nepodarilo všetkými dostupnými prostriedkami doručiť žalobu spolu s prílohami žalovanej do vlastných rúk, súd postupom podľa § 116 ods. 1 až 3 CSP zverejnil oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu dňa 22.9.2025. Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadrila.

3. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil právny zástupca žalobcu, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil. Pojednávanie sa nezúčastnila ani žalovaná, ktorá svoju neprítomnosť neospravedlnila. Preto súd prejednal a rozhodol spor na pojednávaní v neprítomnosti žalobcu a žalovanej v súlade s ustanovením § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy.

4. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

5. Žalobca a žalovaný uzatvorili Zmluvu, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelové revolvingový úver s dohodnutým úverovým rámcom vo výške 1324 eur. Zároveň sa dohodli na splátkovom programe nákup na splátky tovaru Samsung Galaxy Z Flip 6 5G 512 GB a celou 1323,50 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 11 mesačnými splátkami po 134,66 eur, pričom celkové náklady spotrebiteľa činili podľa Zmluvy 1481,26 eur. Prvá splátka úveru bola splatná dňa 20.8.2024.

6. Zo Zmluvy plynie, že žalovaná je slobodná, počet nezaopatrených detí uvedený 1. Je zamestnaná s priemerným mesačným príjmom 770 eur, zamestnávateľ je UBS Liberec s.r.o. Krásna studánka 193, 460 01 Liberec.

7. Žalobca v konaní na účely posúdenia bonity žalovanej predložil výpis z úverového registra a interný dokument o posúdení schopnosti klienta splácať úver.

8. Z čiastočnej amortizačnej tabuľky plynie, že splátka splatná dňa 20.10.2024 pozostávala z istiny 115,30 eur a úroku 19,36 eur, splatná dňa 20.11.2024 z istiny z 109,75 eur a úrok 24,91 eur, splatná dňa 20.12.2024 z istiny 112,74 eur a istiny 21,92 eur a splatnej dňa 20.1.2025 z istiny 114,34 a úroku 20,32 eur.

9. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára obchodník so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, obchodníkom je osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolenia, a to aj prostredníctvom inej osoby, ktorá koná v jej mene alebo na jej účet.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike nekoná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolenia.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 2 písm. d) ZoSÚ, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 4 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky17a) sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu1d) tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ Veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, 17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom 17td) a na príjem spotrebiteľa.

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

10. V predmetnej právnej veci je nepochybné postavenie účastníkov ako dodávateľa a spotrebiteľa, čo plynie aj zo Zmluvy, kde ako druh je uvedený spotrebiteľský úver. Žalobca vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať poskytnutý úver. Žalobca v podanej žalobe síce popísal postup pri skúmaní bonity žalovanej, avšak dodané dôkazy hodnoverne preukazujúce postup v súlade s § 7 ZoSÚ nemožno považovať za postačujúce.

12. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v

spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov,

tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

13. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex offo preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C- 303/20).

14. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 6. júna 2019, Schyns C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 2019, Schyns, C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

15. Vo vzťahu splneniu si povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa ako najdôležitejšej predzmluvnej povinnosti veriteľa žalobca predložil Zmluvu, z ktorej sú zrejmé údaje klienta opísané v bode 6 tohto rozsudku, výpis z úverového registra a interný dokument o skúmaní bonity.

16. Poskytovanie úverov a pôžičiek je vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo sa môže dlžníkovi po uzavretí zmluvy stať. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase uzavretia zmluvy zistiteľný. Hodnotenie bonity klienta je v podstate skúškou úverovej spôsobilosti dlžníka a na jej zistení si veriteľ musí dať záležať.

17. Pokiaľ ide o skúmanie príjmu spotrebiteľa, súd poukazuje na znenie § 7 ods. 43 ZoSÚ, v zmysle ktorého veriteľ nemusí realizovať dopyt do Sociálnej poisťovne v vzťahu k zisťovaniu príjmu spotrebiteľa za splnenia týchto podmienok, a to že spotrebiteľ je ich klientom viac ako šesť mesiacov a banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky vedia preukázateľne zistiť informácie o platobných operáciách, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa.

18. Neušlo pozornosti súdu, že žalovaná bola zamestnaná v Českej republike, u zamestnávateľa v Liberci, z čoho plynie záver, že odvody sa odvádzali v Českej republike, to znamená, že na orgány v Českej republike si vedel overiť jej príjem. Dôkaz o takomto overení príjmu žalovanej súdu nepredložil. Rovnako tak nepredložil súdu výpisy z účtu žalovanej, z ktorých by vyplynul jej mesačný príjem a súd by teda mohol konštatovať, že si žalobca overil čistý príjem žalovanej. Aj

v prípade, ak by síce jej zamestnávateľ bol pobočka so sídlom na území Slovenskej republiky, žalobca nepredložil dopyt Sociálnej poisťovne, ktorým si overil príjem žalovanej. Už len vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že má overený príjem žalovanej, nemohlo dôjsť k výpočtu ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, preto musí súd nevyhnutne konštatovať, že došlo tiež k porušeniu ust. § 7 ods. 20 ZoSÚ, čo je samo o sebe dôvodom na posúdenie úveru ako bezúročného (§ 11 ods. 2 posledná veta ZoSÚ).

19. Z predložených dôkazov je zrejmé, že veriteľ nielenže nezisťoval príjem žalovanej, ale ani jej výdavky. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti.

20. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 2178/2018-77 z 25.7.201 cit.: „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. E., F. G. H., J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozující, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.“

21. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver a údajmi z príslušných databáz.

22. Podľa názoru súdu všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Žalobca si nezískal, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Nedôsledne zisťoval, a preto ani nezohľadnil príjmy a výdavky žalovanej, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť.

23. Tento záver je podporený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/153/2019: „Je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity

dlužníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaná výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

24. Rovnako súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/6/2022 cit.: „Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy. Z dôvodu zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Vychádzajúc z doterajších výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalobcu ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch čo v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalovaný si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, keď síce si obstaral údaje o príjme žalobcu a časti výdavkov spočívajúcich v splátkach úverov, lízingov (a pod.), avšak ohľadom iných výdavkov žalobcu (bývanie a pod.), už žalovaný postupoval nedostatočne, keď akceptáciou výdavku 20,- Eur mesačne uvedeného žalobcom, si žalovaný bez náležitého zistenia skutočných výdavkov žalobcu, nemohol vytvoriť dostatočný platobný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy.“

25. Žalobca teda predloženými dôkazmi nepreukázal, že by konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie cit.: „Je však potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie tejto zásady by bolo porušené, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu jednoducho neposkytol informácie podľa článku 5 tejto smernice a jednoducho neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť, ako uvádza bod 21 tohto rozsudku, ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Ako totiž uvádza v bode 35 svojich návrhov generálny advokát, obozretný veriteľ si musí byť vedomí nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.“ (bod 27 a 28 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13).

26. Súd majúc na zreteli vyššie uvedené skutočnosti vychádzal súd zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru a keďže považoval porušenie povinnosti žalobcu v intenzite hrubého porušenia povinnosti v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovaného splácať úver, úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Zosplatnenie je preto neplatným právnym úkonom

27. K výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nálež Ústavného súdu SR z 23. mája 2013, č. k. IV. ÚS 71/2013-36).

28. Pokiaľ súd dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, potom žalobca mal právo len na vrátenie istiny úveru. Ku dňu vydania rozhodnutia súdu bola uhradená pohľadávka do výšky 0 eur. Žalobca sa preto dôvodne domáhal súdnej ochrany v časti o zaplatenie celej istiny, t.j. sumy vo výške 1323,50 eur, preto súd v tejto časti žalobe vyhovel.

29. Keďže zároveň súd dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, bolo jeho povinnosťou sa vypořadať s amortizáciou istiny, a to prostredníctvom amortizačnej tabuľky (§ 9 ods. 5 ZoSÚ). V tomto smere si však žalobca dôkaznú povinnosť napriek výzve súdu na predloženie amortizačnej tabuľky nesplnil. V danom prípade súd žalobcu vyzval na predloženie amortizačnej tabuľky, na čo bolo súdu predložený iba čiastočná amortizácia, z ktorého bola zrejmé iba čiastočná amortizácia, a to za obdobie od 20.10.2024 – 20.1.2025.

30. Žalobcovi bolo dôvodné priznať aj úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vo výške 7,90 % ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti splátok istiny podľa čiastočnej amortizačnej tabuľky.

31. Bez predloženia úplnej amortizačnej tabuľky nemožno zistiť, aká časť tej ktorej splátky sa započítava na istinu do 20.6.2025 (deň splatnosti poslednej 11-tej splátky počítajúc prvou splátkou splatnou dňa 20.8.2024) a v tomto smere nemôže súd dospieť k záveru, kedy je žalovaný s plnením dlžnej splátky v rozsahu plnenia istiny v omeškani. Poukazujúc na zmluvné dojednanie v Zmluve, že doba trvania Zmluvy je 11 mesiacov a prvá splátka je splatná dňa 20.8.2024 s frekvenciou anuitných splátok mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci, bol žalovaný v omeškani s poslednou splátkou od 21.6.2025. Od uvedeného jediného preukázaného dňa omeškania, pri ktorom je zrejmá aj výška zvyšku istiny, priznal súd žalobcovi úrok z omeškania vo výške 7,15% zo zvyšnej dlžnej istiny.

32. Poukazujúc na zmluvné dojednanie v Zmluve, že doba trvania Zmluvy je 47 mesiacov a prvá splátka je splatná dňa 20.4.2020 s frekvenciou anuitných splátok mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci, je nepochybné, že ku dňu vyhlásenia rozsudku nie sú splatné všetky splátky (vzhľadom na záver súdu o nemožnosti úver zosplatiť).

33. Keďže žalobca napriek výzve súdu na predloženie amortizačnej tabuľky, z ktorej by špecifikoval celú pohľadávku zo zmluvy spotrebiteľskom úvere tak, že výška každej splátky bude rozložená na istinu, úroky a poplatky, t.j. rozpis jednotlivých položiek každej splátky, túto nepredložil, súd musel vychádzať zo stavu dôkaznej núdze na jeho strane vo zvyšnej časti istiny.

34. Bez predloženia amortizačnej tabuľky totiž nemožno zistiť, aká časť tej ktorej splátky sa započítava na istinu a v tomto smere nemôže súd dospieť k záveru, kedy a v akom rozsahu je žalovaný s plnením dlžnej splátky v rozsahu plnenia istiny v omeškani.

35. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu ako nedôvodnú v prevyšujúcej časti zamietol.

36. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobca mal v konaní čiastočný úspech vo výške 95,91%. Neúspešný bol v rozsahu 4,09%. Preto mu patrí nárok na náhradu trov konania vo výške 91,82% (95,91 – 4,09), o výške ktorých rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.